EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2010.12.8
KOM(2010) 726 galutinis

2010/0363 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo

{SEK(2010) 1510 galutinis}
{SEK(2010) 1511 galutinis}

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

Vienas iš teigiamų dešimtmetį vykusio elektros ir dujų rinkos liberalizavimo rezultatų yra keitimosi energija ir standartizuotų ne biržos (OTC) sutarčių parengimas; tai pritraukia įvairius rinkos dalyvius: gamintojus ir tiekėjus, stambius energijos vartotojus, tikruosius prekybininkus, finansines institucijas bei kitus verslo rėmėjus.

Konkurencingos ir integruotos Europos energijos rinkos skatina naujoves ir efektyvumą. Stiprios ir likvidžios dujų ir elektros energijos didmeninės rinkos suteikia įmonėms pasitikėjimo, kad jos galėtų lanksčiai reaguoti į rinkos sąlygų pokyčius – taip remiamos investicijos į naują gamybą ir infrastruktūrą, kurios būtinos transformuojant Europos energijos tiekimą. Kainos didmeninėse rinkose taip pat lemia buitinių ir verslo vartotojų išlaidas energijai.

Todėl piliečiai, verslo atstovai ir valdžios institucijos turi pasikliauti šių didmeninių energijos rinkų vientisumu. Jei tinkamai neužkertamas kelias galimai nesąžiningos prekybos praktikai, mažėja visuomenės pasitikėjimas, kliudoma investicijoms, didėja energijos kainų nepastovumas ir apskritai gali padidėti energijos kainos.

2007 m. gruodžio mėn. Komisija paprašė Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komiteto (CESR) ir Europos elektros energijos ir dujų reguliavimo grupės (ERGEG) pakonsultuoti dėl klausimų, susijusių su didmeninės energijos rinkos skaidrumu ir piktnaudžiavimu rinka. Jos atsakė, kad Komisija turėtų parengti ir įvertinti pasiūlymus dėl energetikos sektoriaus teisės aktais reglamentuotos pagrindinės specialios su piktnaudžiavimu rinka susijusios sistemos, skirtos visiems elektros energijos ir dujų produktams, kurių nereglamentuoja Piktnaudžiavimo rinka direktyva[1]. Šis patarimas buvo paremtas jų išvadomis, kad esama tvarka neužkirto kelio atsirasti taikomų taisyklių ir skaidrumo lygio trūkumams.

2. KONSULTAVIMASIS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS

2009 m. gegužės mėn. Energetikos generalinis direktoratas (buvęs Energetikos ir transporto GD) surengė praktinį seminarą, skirtą suinteresuotųjų šalių požiūriui sužinoti ir geriausiam būdui, kaip parengti stebėjimo sistemą, kuri užtikrintų energijos rinkų vientisumą ir skaidrumą, aptarti. 2009 m. spalio mėn. buvo surengtas antrasis seminaras, kuriame dalyvavo daug pramonės atstovų ir buvo suformuoti specialiai sektoriui pritaikytos rinkos vientisumo sistemos pagrindai.

Energetikos generalinis direktoratas pateikė konsultacijoms skirto dokumento projektą[2] 2009 m. gruodžio mėn. Europos elektros rinkos priežiūros forume (Florencijos forume) ir 2010 m. sausio mėn. Europos dujų rinkos priežiūros forume (Madrido forume). Suinteresuotųjų šalių buvo paprašyta iki 2010 m. vasario mėn. pateikti savo pasiūlymus ir

---

[1] CESR ir ERGEG konsultacija Europos Komisijai remiantis Trečiuoju energijos rinkos liberalizavimo paketu (žr. CESR/08-527, CESR/08-998, CESR/08-739), trimis atskirais dokumentais, Komisijai pateiktais nuo 2008 m. spalio mėn. iki 2009 m. sausio mėn.

[2] http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/forum_electricity_florence_en.htm.

požiūrį į pateiktus politikos variantus. Nuo 2010 m. gegužės 31 d. iki liepos 23 d. buvo suorganizuotos išsamios viešos konsultacijos.

Visa informacija apie konsultacijų procesą, suinteresuotųjų šalių susitikimuose naudoti dokumentai ir pristatymai paskelbti Energetikos GD interneto svetainėje[3].

3. POVEIKIO ĮVERTINIMAS

Kartu su šiuo pasiūlymu teikiamas poveikio įvertinimas, kuriame nuodugniai išnagrinėti galimi variantai, kaip užtikrinti energijos rinkos vientisumą ir skaidrumą. Poveikio įvertinimo ataskaita pateikta Komisijos interneto svetainėje[4].

4. PASIŪLYMO TEISINIAI ELEMENTAI

4.1. Teisinis pagrindas

Šis pasiūlymas pagrįstas Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 194 straipsnio 2 dalimi. Tame straipsnyje teigiama, kad, kuriant vidaus rinką ar jai veikiant, Sąjungos energetikos politika siekiama, *inter alia,* užtikrinti energijos rinkos veikimą, todėl jis yra tinkamiausias šios srities reglamento teisinis pagrindas.

Reglamentas yra tinkamiausia teisinė priemonė nuoseklioms taisyklėms, skirtoms tarptautinėms energijos rinkoms, nustatyti, numatant Europos lygmens stebėjimo funkciją ir koordinuotą vykdymo užtikrinimą visose valstybėse narėse.

4.2. Subsidiarumas ir proporcingumas

4.2.1. Subsidiarumo principas

Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 3 dalyje nustatytas subsidiarumo principas taikomas tada, kai pasiūlymas nepriskiriamas išimtinei Sąjungos kompetencijai.

Didmeninės energijos rinkos lemia Europos piliečių gerovę ir Europos įmonių konkurencingumą, taip pat ES energetikos politikos sėkmę. Finansų reguliavimo institucijos ir energetikos reguliavimo institucijos dėl informacijos trūkumo ir reguliavimo nepakankamumo negali veiksmingai išspręsti piktnaudžiavimo rinka problemų – tai aiškiai pasakyta jų rekomendacijose Komisijai.

ES energijos rinkos tampa vis labiau tarptautinės, atsižvelgiant į tai, kur energija prekiaujama ir kuri ji gaminama bei vartojama. Todėl kainos grindžiamos pasiūla ir paklausa keliose šalyse[5]. Tai dar labiau sustiprins 2015 m. numatomas energijos mainų rinkos susiejimas visoje ES[6] ir perėjimas prie centrais pagrįstos dujų prekybos ir gaunamų / perduodamų dujų tarifų.

---

3 http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/consultations/2010_07_23_energy_markets_en.htm

4 http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm.

5 Tai patvirtina didelė kaimyninių šalių kainų koreliacija, pvz., Nyderlandų ir Vokietijos kitos dienos elektros kainos koreliacija nuo 0,57 (2004 m.) ir 0,67 (2005 m.) pakilo iki 0,85 ir 0,91 (atitinkamai 2008 m. ir 2009 m.). Tai išsamiau išanalizuota poveikio įvertinimo ataskaitoje.

6 Pristatymas Florencijos forumui „Tarpregioninės perkrovos valdymo tikslinis modelis“, 2009 m. gruodžio 10 d., http://ec.europa.eu/energy/gas_electricity/forum_electricity_florence_en.htm.

Be to, didmeninėse energijos rinkose vyksta organizuoti mainai ir tarpininkų vykdomi ne biržos sandoriai. Ne biržos sandoriai dažnai sudaromi ne toje šalyje, su kuria jie susiję. Tokie sandoriai taip pat turi poveikio deryboms dėl energijos mainų. Akivaizdu, kad konkrečioje rinkoje vykstantis piktnaudžiavimas neapsiribos viena valstybe nare, bet neišvengiamai turės poveikio visai Europos Sąjungai, lygiai taip pat, kaip antikonkurencinė elgsena energijos rinkose galėtų turėti poveikio valstybių narių prekybai ir kenkti visos vidaus rinkos vartotojams[7].

Todėl būtinos visai vidaus rinkai vienodos taisyklės ir mechanizmas, kuriuo institucijos gautų informaciją iš visos Sąjungos, kad visiškai suprastų įvykius rinkoje.

Nacionaliniu lygmeniu bandoma įgyvendinti energijos rinkos stebėjimą[8]. Atsižvelgiant į energijos rinkų organizaciją, atskiroms valstybėms narėms bus sunku gauti būtiną duomenų kiekį, kad užtikrintų, jog piktnaudžiavimas rinka būtų veiksmingai aptiktas ir nutrauktas. Be veiksmų ES lygmeniu šios iniciatyvos galėtų paplisti ir kilti rizika, kad rinkos dalyviams būtų taikoma prieštaringa ir nekoordinuota tvarka.

Dėl tarptautinio problemos pobūdžio akivaizdu, kad ES veiksmas turi atlikti pagrindinį vaidmenį užtikrinant Europos energijos rinkų vientisumą. Koordinavimas visoje ES gali užtikrinti, kad energijos vidaus rinkos privalumai nebūtų prarasti dėl rinkos elgsenos, kuri pakerta piliečių ir verslo pasitikėjimą kainodaros procesu, kai tokia elgsena pasireiškia ne toje valstybėje narėje, kurioje jaučiamos jos pasekmės.

Reglamentu bus sukurta sistema, apibrėžianti taisykles, kurios atitinka energijos rinkų specifiką, yra prie jos pritaikytos ir skirtos veiksmingai aptikti piktnaudžiavimą rinka ir užkirsti jam kelią. Juo numatomas glaudus Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (Agentūra)[9] bendradarbiavimas su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, įsteigtomis remiantis Direktyva 2009/72/EB ir Direktyva 2009/73/EB, ir su kitomis kompetentingomis institucijomis, kad stebėtų elektros energijos ir dujų rinkas bei užtikrintų, kad būtų imamasi veiksmingų ir koordinuotų vykdymo užtikrinimo veiksmų.

Valstybių narių institucijos ne tik yra tiesiogiai suinteresuotos pasekmėmis jų rinkoms, jos taip pat suteikia svarbių žinių apie rinkos pasekmių raidą savo jurisdikcijos srityje. Todėl bus labai svarbu laikytis subsidiarumo principo užtikrinant ES veiksmo efektyvumą. Šis reglamentas prisidės prie veiksmingesnio stebėjimo nacionaliniu lygmeniu, nes bus suteiktagalimybė nacionalinio lygmens institucijoms gauti išsamius duomenis, taip pat bus

---

7 2005 m. dujų ir elektros rinkų veikimo tyrimas pagal Reglamento 1/2003 EB 17 straipsnį – http://ec.europa.eu/competition/sectors/energy/inquiry/index.html#final. – ir 2008 m. lapkričio 28 d. Komisijos sprendimas, susijęs su bylomis COMP/39.388 – Vokietijos elektros energijos didmeninė rinka ir COMP/39.389 – Vokietijos elektros energijos balansavimo rinka.

8 Prancūzijos energetikos reguliavimo institucija (CRE) turi plačius įgaliojimus prižiūrėti didmenines rinkas (įskaitant neatidėliotinus ir ne biržos išvestinių finansinių priemonių sandorius) ir pradėjo reikalauti duomenų apie su Prancūzijos rinkomis susijusius sandorius iš visos Europos rinkos dalyvių. Vokietijos *Monopolkommission* pareikalavo įsteigti Vokietijoje nepriklausomą rinkos priežiūros instituciją, galinčią gauti informaciją apie biržinius ir nebiržinius sandorius dėl tiekimo Vokietijoje. 2009 m. JK energetikos reguliavimo institucija *Ofgem* paskelbė dokumentą dėl piktnaudžiavimo rinka prevencijos.

9 Agentūra buvo įsteigta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 713/2009, įsteigiančiu Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą, kurios teisinis pagrindas tuomet buvo Sutarties 95 straipsnis. Agentūra padeda siekti Sutarties 194 straipsnio tikslų. Jei Reglamento (EB) Nr. 713/2009 priėmimo metu šis straipsnis būtų galiojęs, jis būtų sudaręs teisinį Agentūros įsteigimo pagrindą.

užtikrinta, kad Agentūra pateiktų visą Europą aprėpiantį požiūrį į elektros energijos ir dujų rinkas bei būtiną patirtį dėl Europos elektros energijos ir dujų rinkų bei sistemų veikimo.

4.2.2. Proporcingumo principas

Remiantis Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnio 4 dalyje nustatytu proporcingumo principu, šis pasiūlymas neviršija to, kas būtina siekiant numatytų tikslų, ypač atsižvelgiant į jo poveikį prekiaujantiems didmeniniais energetikos produktais, kad būtų pasiektas nustatytas tikslas – užtikrinti energijos vidaus rinkos veikimą užtikrinant didmeninių energijos rinkų vientisumą ir skaidrumą.

4.3. Išsamus paaiškinimas

4.3.1. Aiškios ir nuoseklios taisyklės

Reglamentu nustatomos taisyklės, kurios aiškiai draudžia piktnaudžiavimą rinka elektros energijos ir susijusių produktų didmeninėse rinkose ir gamtinių dujų bei susijusių produktų didmeninėse rinkose. Šiose taisyklėse yra aiškūs prekybos naudojantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimo rinka draudimai. Šios taisyklės suformuluotos taip, kad atitiktų Piktnaudžiavimo rinka direktyvą ir netaikomos finansinėms priemonėms, kurias jau reglamentuoja ta direktyva.

Tokiu būdu bus pašalinti CESR ir ERGEG nustatyti trūkumai ir aiškiai uždraustas piktnaudžiavimas rinka didmeninėse energijos rinkose.

4.3.2. Pritaikomos ir suderinamos taisyklės

Reglamentas suteikia galimybę nustatyti šias taisykles Komisijos deleguotais teisės aktais. Šis metodas, kuriuo galima atsižvelgti į kintančių energijos rinkų savitumus, buvo palankiai įvertintas šios pramonės atstovų atsakymuose, pateiktuose per viešas konsultacijas. Čia svarbu tai, kad, patvirtinus tinklo kodeksus pagal Trečiąjį energijos rinkos liberalizavimo teisės aktų rinkinį, labai pasikeis tarptautinių rinkų veikimo būdas. Šis metodas leis finansų reguliavimo institucijoms atsižvelgti į tokį išsamų reguliavimą taikant Piktnaudžiavimo rinka direktyvą (PRD) finansinėms priemonėms, susijusioms su energetika.

4.3.3. Veiksmingo aptikimo ir nutraukimo priemonės

<u>Rinkos stebėjimas</u>

Norint aptikti piktnaudžiavimą rinka būtinas veiksmingai dirbantis rinkos stebėtojas, laiku gaunantis visus sandorių duomenis. ES lygmens rinkos stebėjimas gali būti holistinis, o tai būtina energijos rinkoms stebėti. Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra (toliau – Agentūra) turi būtinos energijos rinkų patirties ir institucinius ryšius su nacionalinėmis energetikos reguliavimo institucijomis, kad galėtų imtis šio vaidmens.

Reglamente numatoma, kad Agentūra rinks, svarstys iš didmeninių energijos rinkų gaunamus duomenis ir jais dalysis. Valstybių narių institucijos, įskaitant nacionalines reguliavimo institucijas, finansų reguliavimo institucijas ir konkurencijos institucijas, yra tiesiogiai suinteresuotos rinkos rezultatais ir pateikia būtiną supratimą apie jų jurisdikcijai priklausančią rinką. Todėl Agentūros ir nacionalinių institucijų bendradarbiavimas yra svarbiausia numatomo stebėjimo dalis.

Duomenų teikimas

Reglamentas reikalauja, kad rinkos dalyviai teiktų Agentūrai duomenis apie savo sandorius, susijusius su didmeniniais energetikos produktais. Teiktinos informacijos forma, turinys ir laikas bus nustatyti Komisijos deleguotais teisės aktais. Pastarieji bus pagrįsti Agentūros parengtu gairių projektu. Gairėse bus numatyta, kad duomenis galima teikti keliais kanalais. Tai sumažins naštą rinkos dalyviams ir bus išvengta dvigubos atskaitomybės prievolių subjektams, kuriems taikoma Piktnaudžiavimo rinka direktyva.

Tyrimas ir vykdymo užtikrinimas

Kartu su rinkos stebėjimu bus aktyviai tiriami įtariamo piktnaudžiavimu rinka atvejai, jei reikia, taikant atitinkamas sankcijas. Reglamentu nacionalinėms reguliavimo institucijoms suteikiamas pagrindinis vaidmuo, nes reikalaujama, kad valstybės narės suteiktų joms būtinus įgaliojimus tirti įtariamo piktnaudžiavimo rinka atvejus ir nustatyti tinkamas taisykles dėl sankcijų taikymo pažeidus reglamentą.

Reglamente taip pat pripažįstama, kad energijos rinkų tarptautinis pobūdis reiškia, jog bus labai svarbus bendradarbiavimas. Čia svarbus vaidmuo skiriamas Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrai (ACER). Artimai bendraudama su energetikos reguliavimo institucijomis ir finansų priežiūros institucijomis, ji užtikrins, kad įtariamas piktnaudžiavimas rinka būtų vertinamas nuosekliai, perspėjant nacionalines reguliavimo institucijas dėl galimo piktnaudžiavimo rinka ir lengvinant keitimąsi informacija.

Šis koordinavimo vaidmuo bus ypač svarbus, kai tyrimas aprėps keletą valstybių narių arba bus neaišku, kur iš tiesų vyko įtariamas piktnaudžiavimas rinka. Reglamente numatoma galimybė įsteigti tyrimo grupę, kurią koordinuotų Agentūra, bet kuri būtų sudaryta iš atitinkamų nacionalinių reguliavimo institucijų atstovų.

5. POVEIKIS BIUDŽETUI

Šio pasiūlymo poveikio apžvalga pateikta pridedamoje finansinėje teisės akto pažymoje.

2010/0363 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo

(tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą[10],

teisės akto pasiūlymą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[11],

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę[12],

spręsdami pagal įprastą teisėkūros procedūrą,

kadangi:

(1) Svarbu užtikrinti, kad vartotojai pasitikėtų elektros energijos ir dujų rinkos vientisumu ir kad didmeninėse energijos rinkose nustatytos kainos atitiktų sąžiningą pasiūlos ir paklausos santykį.

(2) Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komiteto ir Europos elektros energijos ir dujų reguliavimo grupės konsultacija pavirtino, kad esamų teisės aktų nepakanka tinkamai išspręsti elektros energijos ir dujų rinkų vientisumo problemas, ir buvo rekomenduota priimti atitinkamą energetikos sektoriaus teisės aktų sistemą, užkertančią kelia piktnaudžiavimui.

(3) Energijos rinkos visoje Sąjungoje tampa vis labiau susijusios. Piktnaudžiavimas rinka vienoje valstybėje narėje turi poveikio elektros energijos ir dujų didmeninėms kainoms kitose šalyse. Todėl rūpinimasis rinkų vientisumo užtikrinimu negali būti tik atskirų valstybių narių reikalas.

(4) Didmeninės energijos rinkos aprėpia tiek prekių rinkas, tiek išvestinių produktų rinkas, o abiejų sektorių kainodara yra susijusi.

---

10 OL C .
11 OL C .
12 OL C .

(5) Kol kas energijos rinkų stebėjimo praktika buvo vykdoma atskirose valstybėse narėse ir sektoriuose. Atsižvelgiant į bendrą rinkos struktūrą ir reguliavimo padėtį, o prekybos veikla gali būti reglamentuojama kelių jurisdikcijų, stebėjimą vykdant kelioms skirtingoms institucijoms, galbūt esančioms skirtingose valstybėse narėse. Taip gali tapti neaišku, kas už ką atsakingas, ir net gali atsitikti taip, kad veikla išvis nebus stebima.

(6) Energijos rinkos vientisumą žlugdanti elgsena šiuo metu nėra aiškiai uždrausta kai kuriose svarbiausiose energijos rinkose.

(7) Didmeninėse energijos rinkose kartu vyksta prekyba išvestiniais produktais ir prekyba prekėmis. Todėl svarbu, kad piktnaudžiavimo rinka, kurį sudaro prekyba pasinaudojant viešai neatskleista informacija ir manipuliavimas rinka, apibrėžtys būtų suderinamos prekybos išvestiniais produktais ir prekybos prekėmis rinkose.

(8) 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų[13] ir 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų[14] pripažįstama, kad lygios galimybės gauti informaciją apie sistemos fizinę būklę ir veiksmingumą yra būtinos, kad visi rinkos dalyviai galėtų įvertinti bendrą paklausos ir pasiūlos situaciją ir sužinoti didmeninės kainos pokyčių priežastis.

(9) Turėtų būti aiškiai uždrausta naudotis arba bandyti naudotis viešai neatskleista informacija prekiaujant savo ar trečiosios šalies vardu. Naudojimasis viešai neatskleista informacija taip pat galimas, kai didmeniniais energetikos produktais prekiauja asmenys, žinantys arba turintys žinoti, kad jų turima informacija yra viešai neatskleista.

(10) Manipuliavimas didmeninėse energijos rinkose siejamas su dirbtiniu kainų lygio, kuris nepagrįstas tikrąja pasiūla ir gamybos sąnaudomis, laikymo ar perdavimo pajėgumais ir paklausa, palaikymu.

(11) Nustatyti viešai neatskleistos informacijos ir manipuliavimo rinka apibrėžtis būtina tam, kad būtų atsižvelgta į didmeninių energijos rinkų, kurios yra dinamiškos ir kintančios, savitumus. Komisija pagal Sutarties 290 straipsnį turėtų būti įgaliota priimti deleguotus teisės aktus dėl tokių išsamių taisyklių.

(12) Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 713/2009, įsteigiančiu Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą[15] remiamas Sutarties 194 straipsnio tikslų siekimas. Jei Reglamento (EB) Nr. 713 priėmimo metu šis straipsnis būtų galiojęs, jis būtų sudaręs Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (Agentūros) įsteigimo teisinį pagrindą.

(13) Veiksmingas rinkos stebėjimas yra labai svarbus aptinkant ir nutraukiant piktnaudžiavimą rinka didmeninėse energijos rinkose. Agentūra labiausiai tinka tokiam stebėjimui vykdyti, nes turi tiek visą Europą aprėpiantį požiūrį į elektros

---

13 OL L 211, 2009 8 14, p. 15.
14 OL L 211, 2009 8 14, p. 36.
15 OL L 211, 2009 8 14, p. 1.

energijos ir dujų rinkas, tiek būtiną patirtį dėl Sąjungos elektros energijos ir dujų rinkų bei sistemų veikimo. Nacionalinės reguliavimo institucijos, kurios gerai supranta savo valstybių narių energijos rinkų raidą, turėtų atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant veiksmingą rinkos stebėjimą.

(14) Veiksmingam rinkos stebėjimui būtina reguliariai gauti informaciją apie sandorius. Dėl šios priežasties didmeniniais energetikos produktais prekiaujančių rinkos dalyvių turėtų būti reikalaujama teikti šią informaciją Agentūrai.

(15) Siekiant užtikrinti būtiną lankstumą renkant informaciją apie sandorius, susijusius su didmeniniais energetikos produktais, Komisija turėtų būti įgaliota priimti deleguotus teisės aktus pagal Sutarties 290 straipsnį, kuriuose būtų nustatytas rinkos dalyviams būtinos pateikti informacijos laikas, forma ir turinys. Dėl atskaitomybės prievolių rinkos dalyviai neturėtų patirti nereikalingų išlaidų. Asmenims, teikiantiems informaciją apie sandorius kompetentingai institucijai pagal 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų[16] ir sandorių duomenų saugykloms bei kompetentingoms institucijoms pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento ../. dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų nuostatas, šiuo reglamentu neturėtų būti nustatyta papildomų prievolių teikti ataskaitas.

(16) Siekdama palengvinti veiksmingą visų prekybos didmeniniais energetikos produktais aspektų stebėjimą, Agentūra turėtų sukurti mechanizmus, kuriais jos gaunamą informaciją apie didmeninių energijos rinkų sandorius galėtų gauti kitos susijusios institucijos, pirmiausia Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija (EVPRI), įsteigta Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) ---/----, kuriuo įsteigiama Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija [EVPRI reglamentas – Komisijos pasiūlymas 2009/0144 (COD)], nacionalinės reguliavimo institucijos, valstybių narių kompetentingos finansinės institucijos, valstybių narių konkurencijos institucijos ir kitos susijusios institucijos.

(17) Agentūra turėtų užtikrinti jos gaunamų duomenų funkcinį saugumą, užkirsti kelią neleistinai prieigai prie jos laikomos informacijos ir parengti tvarką, užtikrinančią, kad jos renkamais duomenimis negalėtų netinkamai pasinaudoti asmenys, kuriems ja naudotis leidžiama. Agentūra taip pat turėtų įsitikinti, kad tos institucijos, kurioms leidžiama naudotis Agentūros turimais duomenimis, sugebėtų palaikyti tokį patį aukštą saugumo lygį.

(18) Kai komercinė informacija nėra neskelbtina, Agentūra turėtų galėti pateikti ją rinkos dalyviams ir platesnei visuomenei. Toks skaidrumas gali padėti padidinti pasitikėjimą rinka ir kaupti žinias apie didmeninių energijos rinkų veikimą.

(19) Nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų būti atsakingos už tai, kad šis reglamentas būtų vykdomas valstybėse narėse. Tuo tikslu joms turėtų būti suteikti būtini tyrimo įgaliojimai, kad jos galėtų veiksmingai vykdyti šią užduotį.

(20) Agentūra turėtų užtikrinti, kad šio reglamento taikymas būtų koordinuojamas visoje Sąjungoje ir derėtų su taikoma 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir tarybos Direktyva 2003/6/EB dėl prekybos vertybiniais popieriais, pasinaudojant viešai

---

[16] OL L 145, 2004 4 30, P. 0001 - 0044.

neatskleista informacija, ir manipuliavimo rinka (piktnaudžiavimo rinka)[17]. Kadangi piktnaudžiavimas rinka didmeninėse energijos rinkose dažnai kenkia daugiau kaip vienai valstybei narei, Agentūra turėtų atlikti svarbų vaidmenį užtikrindama, kad tyrimai būtų vykdomi veiksmingai ir nuosekliai. Tuo tikslu ji turėtų galėti koordinuoti tyrimo grupių, sudarytų iš atitinkamų nacionalinių reguliavimo institucijų ir, jei reikia, kitų institucijų atstovų, veiklą.

(21) Nacionalinės reguliavimo institucijos ir kompetentingos finansinės institucijos turėtų bendradarbiauti, kad užtikrintų koordinuotą kovą su piktnaudžiavimu rinka didmeninėse energijos rinkose, kurios aprėpia tiek prekių rinkas, tiek išvestinių produktų rinkas.

(22) Svarbu, kad visiems, kurie gauna konfidencialią informaciją pagal šio reglamento nuostatas, galiotų profesinės paslapties prievolė.

(23) Svarbu, kad sankcijos už šio reglamento pažeidimus būtų proporcingos bei atgrasančios ir atitiktų pažeidimų sunkumą bei galimą pelną iš prekybos remiantis viešai neatskleista informacija ir manipuliavimu rinka. Pripažįstant prekybos elektros energijos ir dujų išvestiniais produktais ir prekybos pačia elektros energija bei dujomis sąryšį, sankcijos už šio reglamento pažeidimus turėtų atitikti sankcijas, kurias valstybės narės taiko vykdydamos Direktyvą 2003/6/EB.

(24) Kadangi šio reglamento tikslo – nustatyti darnią sistemą, skirtą energijos rinkos skaidrumui ir vientisumui užtikrinti – valstybės narės negali deramai pasiekti ir kadangi to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamasi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina tam tikslui pasiekti,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas, taikymo sritis ir ryšys su kitais Sąjungos teisės aktais

Šiuo reglamentu nustatomos taisyklės, kuriomis draudžiama piktnaudžiavimo praktika didmeninėse energijos rinkose ir kurios dera su finansų rinkoms taikomomis taisyklėmis. Juo numatytas Agentūros vykdomas didmeninių energijos rinkų stebėjimas.

Reglamentas taikomas prekybai didmeniniais energetikos produktais. 3 ir 4 straipsnių nuostatos netaikomos didmeniniams energetikos produktams, kurie yra finansinės priemonės ir kuriems taikomos Direktyvos 2003/6/EB 9 straipsnio nuostatos. Šiuo reglamentu nepažeidžiamos direktyvos 2003/6/EB ir 2004/39/EB ir nepažeidžiamas Europos konkurencijos teisės aktų nuostatų taikymas praktikai, kuri patenka į šio reglamento taikymo sritį.

Agentūra, nacionalinės reguliavimo institucijos ir kompetentingos finansinės institucijos bendradarbiauja, kad užtikrintų, jog atitinkamų taisyklių vykdymo užtikrinimas būtų

[17] OL L 96, 2003 4 12, p. 16.

koordinuotas, kai veiksmai susiję su viena ar keliomis finansinėmis priemonėmis, kurioms taikomos Direktyvos 2003/6/EB 9 straipsnio nuostatos, ir su vienu ar keliais didmeniniais energetikos produktais, kuriems taikomos 3 ir 4 straipsnių nuostatos.

2 straipsnis

Apibrėžtys

Šiame reglamente vartojamų terminų apibrėžtys:

1. Viešai neatskleista informacija – viešai neskelbta tiksli informacija, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusi su vienu ar keliais didmeniniais energetikos produktais, kuri, jei būtų paskelbta viešai, galėtų reikšmingai pakeisti tokių didmeninių energetikos produktų kainas.

   Taikant pirmą pastraipą, informacija, kuria supratingas rinkos dalyvis greičiausiai pasinaudotų priimdamas savo sprendimą sudaryti sandorį dėl didmeninio energetikos produkto, yra tokia informacija, kuri, jei būtų paskelbta viešai, greičiausiai turėtų didelio poveikio tokių didmeninių energetikos produktų kainoms. Prie tokios informacijos priskiriama informacija, susijusi su elektros energijos ar gamtinių dujų gamybos, laikymo, vartojimo ar perdavimo infrastruktūros pajėgumais, taip pat informacija, kurią būtina atskleisti pagal Sąjungos arba nacionalinio lygmens teisines ar reguliavimo nuostatas, rinkos taisykles ir sutartis ar papročius atitinkamoje didmeninėje energijos rinkoje.

   Pavyzdžiui, viešai neatskleista informacija gali būti informacija, kurią būtina viešai paskelbti remiantis Reglamento (EB) Nr. 714/2009 arba Reglamento (EB) Nr. 715/2009 nuostatomis, įskaitant gaires ir tinklo kodeksus, patvirtintus remiantis šiais reglamentais.

2. Manipuliavimas rinka reiškia:

   (a) sandorių sudarymą ar nurodymą prekiauti didmeniniais energetikos produktais, dėl ko:

      – duodami ar tikėtini netikri arba klaidinantys signalai dėl didmeninių energetikos produktų pasiūlos, paklausos ar kainos arba

      – asmuo ar kartu veikiantys asmenys užsitikrina arba bando užsitikrinti vieno ar kelių didmeninių energetikos produktų nenormalaus arba dirbtinio dydžio kainą, nebent sandorį sudaręs ar nurodęs prekiauti asmuo įrodo, kad jo veiksmų motyvacija teisėta ir kad šie sandoriai ar nurodymai prekiauti atitinka priimtą rinkos praktiką atitinkamoje didmeninėje energijos rinkoje, arba

      – naudojamasi ar bandoma naudotis fiktyviomis priemonėmis ar bet kurios kitos formos apgaule ar gudrybe;

(b) informacijos, kuri duoda ar gali duoti neteisingus arba klaidinančius signalus dėl didmeninių energetikos produktų, įskaitant gandų ir neteisingų ar klaidinančių naujienų skleidimą, kai tai darantis asmuo žino arba turėtų žinoti, kad ta informacija neteisinga arba klaidinanti, skleidimą. Toks profesines pareigas vykdančių žurnalistų informacijos skleidimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į jų profesiją reglamentuojančias taisykles, nebent šie asmenys dėl atitinkamos informacijos skleidimo tiesiogiai ar netiesiogiai gauna naudos arba pelno.

Pavyzdžiui, manipuliavimas rinka yra bandymas parodyti, kad turimi elektros energijos gamybos pajėgumai ar dujų pasiūla arba perdavimo pajėgumai yra kitokie nei iš tikrųjų.

3. Bandymas manipuliuoti rinka reiškia:

(a) sandorio sudarymą, prekybos užsakymo pateikimą ar bet kokį kitą veiksmą, susijusį su didmeniniu energetikos produktu, siekiant:

– duoti neteisingus ar klaidinančius signalus dėl didmeninių energetikos produktų pasiūlos, paklausos ar kainos,

– užsitikrinti vieno ar kelių didmeninių energetikos produktų nenormalaus ar dirbtinio dydžio kainą arba

– pasinaudoti fiktyviomis priemonėmis ar bet kurios kitos formos apgaule ar gudrybe, susijusia su didmeniniu energetikos produktu;

(b) informacijos skleidimą žiniasklaidoje, įskaitant internetą, ar bet kuriomis kitomis priemonėmis, siekiant duoti neteisingus ar klaidinančius signalus dėl didmeninių energetikos produktų.

4. Didmeniniai energetikos produktai – toliau nurodytos sutartys ir išvestiniai produktai, nepriklausomai nuo to, kur ir kaip jais prekiaujama:

(a) gamtinių dujų ar elektros energijos tiekimo sutartys;

(b) su gamtinėmis dujomis ar elektros energija susiję išvestiniai produktai;

(c) su gamtinių dujų ar elektros energijos perdavimu susijusios sutartys;

(d) su gamtinių dujų ar elektros energijos perdavimu susiję išvestiniai produktai.

Gamtinių dujų ar elektros energijos tiekimo galutiniams vartotojams sutartys nėra didmeniniai energetikos produktai.

5. Didmeninė energijos rinka – bet kuri rinkos vieta Sąjungoje, kur prekiaujama didmeniniais energetikos produktais.

6. Kompetentinga finansinė institucija – kompetentinga institucija, paskirta Direktyvos 2003/6/EB 11 straipsnyje nustatyta tvarka.

7. Nacionalinė reguliavimo institucija – nacionalinė reguliavimo institucija, paskirta pagal Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 2009/72/EB 35 straipsnio 1 dalį[18] arba Europos Parlamento ir Tarybos Direktyvos 2009/73/EB 39 straipsnio 1 dalį[19].

8. Perdavimo sistemos operatorius – terminas žymi Direktyvos 2009/72/EB 2 straipsnio 4 dalyje ir Direktyvos 2009/73/EB 2 straipsnio 4 dalyje apibrėžtą sąvoką.

3 straipsnis

Prekybos naudojantis viešai neatskleista informacija draudimas ir prievolė skelbti viešai neatskleistą informaciją

1. Asmenims, turintiems viešai neatskleistos informacijos, susijusios su didmeniniu energetikos produktu, draudžiama:

   (a) naudotis tokia informacija savo ar trečiosios šalies vardu tiesiogiai ar netiesiogiai įsigyjant ar perleidžiant arba bandant įsigyti ar perleisti didmeninius energetikos produktus, su kuriais ta informacija susijusi;

   (b) atskleisti tą informaciją bet kuriems asmenims, nebent tai daroma vykdant įprastas jų profesines ar darbines pareigas. Tokiu atveju ta informacija turi būti atskleista visiškai ir iš tiesų viešai. Kai atskleidžiama tikslingai, informacija turi būti pateikiama visiems vienu metu. Jei informacija atskleidžiama netyčia, ji turi būti pateikiama visiems kuo greičiau po netyčinio atskleidimo. Šis punktas netaikomas, jei informaciją gaunantis asmuo turi konfidencialumo prievolę, neatsižvelgiant į tai, ar tokia prievolė pagrįsta teisės aktu, taisyklėmis, įstatais ar sutartimi;

   (c) rekomenduoti ar paskatinti kitą asmenį, remiantis viešai neatskleista informacija, įgyti ar perleisti didmeninius energetikos produktus, su kuriais ta informacija susijusi.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytas draudimas taikomas šiems asmenims, kurie turi viešai neatskleistos informacijos, susijusios su didmeniniu energetikos produktu:

   (a) įmonės administravimo, valdymo ar priežiūros organų nariams;

   (b) įmonės kapitalo dalį valdantiems asmenims;

   (c) asmenims, kurie gauna informaciją vykdydami savo profesines ar darbines pareigas;

   (d) asmenims, gavusiems tokios informacijos nusikalstamu būdu;

---

[18] OL L 211, 2009 8 14, p. 55.
[19] OL L 211, 2009 8 14, p. 94.

(e) asmenims, kurie žino arba turėtų žinoti, kad tokia informacija yra viešai neatskleista.

3. Kai su didmeniniu energetikos produktu susijusią viešai neatskleistą informaciją turintis asmuo yra juridinis asmuo, šio straipsnio 1 dalyje nustatyti draudimai galioja ir fiziniams asmenims, kurie dalyvauja priimant sprendimus vykdyti sandorį atitinkamo juridinio asmens vardu.

4. Rinkos dalyviai viešai atskleidžia viešai neatskleistą informaciją apie verslą ar infrastruktūrą, kurią tas dalyvis turi ar valdo arba už kurią jis visiškai ar iš dalies atsako darbiniais klausimais. Tokiai informacijai priskiriama informacija, susijusi su elektros energijos ar gamtinių dujų gamybos, laikymo, vartojimo ar perdavimo infrastruktūros pajėgumais.

Rinkos dalyvis gali savo atsakomybe atidėti viešai neatskleistos informacijos viešą paskelbimą, kad tai nepakenktų jo teisėtiems interesams, jei toks delsimas neturėtų suklaidinti visuomenės ir jei rinkos dalyvis gali užtikrinti tos informacijos konfidencialumą ir, remdamasis ta informacija, nepriima sprendimų dėl prekybos didmeniniais energetikos produktais. Tokiomis aplinkybėmis rinkos dalyvis turi pateikti šią informaciją Agentūrai ir atitinkamai nacionalinei reguliavimo institucijai, atsižvelgdamas į 7 straipsnio 4 dalies nuostatas.

Pirma ir antra pastraipomis nepanaikinamos rinkos dalyvių prievolės pagal Direktyvą 2009/72/EB, Direktyvą 2009/73/EB, Reglamentą (EB) Nr. 714/2009 ir Reglamentą (EB) Nr. 715/2009, įskaitant gaires ir tinklo kodeksus, priimtus pagal šias direktyvas ir reglamentus, visų pirma susijusios su informacijos skelbimo laiku ir būdu.

5. Šis straipsnis netaikomas sandoriams, vykdomiems įsigaliojus prievolei įsigyti ar perleisti didmeninius energetikos produktus, kai ta prievolė atsiranda pagal susitarimą, sudarytą prieš atitinkamam asmeniui gaunant viešai neatskleistą informaciją.

1 dalies a ir c punktai netaikomi perdavimo sistemų operatoriams, įsigyjantiems dujas ar elektros energiją, kad užtikrintų saugų ir patikimą sistemos veikimą vykdydami savo prievoles pagal Direktyvos 2009/72/EB 12 straipsnio d ir e punktus arba Direktyvos 2009/73/EB 13 straipsnio 1 dalies a ir c punktus.

4 straipsnis

Manipuliavimo rinka draudimas

Draudžiama užsiimti arba bandyti užsiimti manipuliavimu rinka didmeninėse energijos rinkose.

5 straipsnis

Viešai neatskleistos informacijos ir manipuliavimo rinka apibrėžčių patikslinimas

1. Siekiant atsižvelgti į būsimą didmeninių energijos rinkų raidą, Komisija pagal 15 straipsnį ir laikydamasi 16 bei 17 straipsnio sąlygų priima deleguotus teisės aktus, kuriuose patikslinamos 2 straipsnio 1–5 dalyse pateiktos apibrėžtys.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose deleguotuose teisės aktuose turi būti atsižvelgta bent į šiuos dalykus:

   (a) savitą didmeninių energijos rinkų veikimą ir prekių rinkų bei išvestinių produktų rinkų sąveiką;

   (b) esamos ar planuojamos gamybos, vartojimo, naudojimosi perdavimo ar laikymo pajėgumais galimą poveikį didmeninės energijos rinkos kainoms;

   (c) tinklo kodeksus ir pagrindines gaires, priimtas pagal Reglamento (EB) Nr. 714/2009 ir Reglamento (EB) Nr. 715/2009 nuostatas.

6 straipsnis

Rinkos stebėjimas

1. Agentūra stebi prekybos didmeniniais energetikos produktais veiklą, kad aptiktų viešai neatskleista informacija ir manipuliavimu rinka pagrįstą prekybą ir užkirstų jai kelią. Ji renka duomenis didmeninėms energijos rinkoms vertinti ir stebėti, kaip numatyta 7 straipsnyje.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos bendradarbiauja su Agentūra vykdant šio straipsnio 1 dalyje nurodytą didmeninių energijos rinkų stebėjimą. Šiuo tikslu nacionalinės reguliavimo institucijos turi gauti visą Agentūros turimą svarbią informaciją, kurią pastaroji surinko pagal šio straipsnio 1 dalį, su sąlyga, kad yra laikomasi 8 straipsnio 2 dalies nuostatų.

3. Agentūra bent kartą per metus teikia Komisijai ataskaitą apie savo veiklą pagal šį reglamentą. Tokiose ataskaitose atkreipiamas Komisijos dėmesys į rinkos taisyklių, standartų ir tvarkos trūkumus, kurie gali palengvinti prekybą pasinaudojant viešai neatskleista informacija ir manipuliavimą rinka arba kenkti vidaus rinkai. Ataskaitos gali būti teikiamos kartu su Reglamento (EB) Nr. 713/2009 11 straipsnio 2 dalyje nurodyta ataskaita.

   Agentūra gali teikti rekomendacijas dėl sandorių, įskaitant prekybos nurodymus, duomenų, kuriuos ji laiko būtinais didmeninėms energijos rinkoms veiksmingai ir efektyviai stebėti. Prieš teikdama tokias rekomendacijas Agentūra konsultuojasi su suinteresuotosiomis šalimis pagal Reglamento (EB) Nr. 713/2009 10 straipsnio nuostatas. Visų pirma Agentūra konsultuojasi su EVPRI, nacionalinėmis reguliavimo institucijomis ir valstybių narių kompetentingomis finansų institucijomis.

7 straipsnis

Duomenų rinkimas

1. Agentūrai teikiami didmeninės energijos rinkos sandorių, įskaitant prekybos nurodymus, duomenys, Komisija pagal 15 straipsnį ir laikydamasi 16 bei 17 straipsnio sąlygų priima deleguotus teisės aktus, kuriuose nustatomas šios informacijos pateikimo laikas, forma ir turinys, o kai reikia, apibrėžiamos sandorių pranešimo ribos ir nustatomi sutarčių tipai, apie kurių sandorius turi būti pranešama.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais deleguotais teisės aktais užtikrinama, kad 3 dalies a, b ir c punktuose nurodytiems asmenims, pranešusiems apie sandorius pagal Direktyvą 2004/39/EB[20] arba Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) ---/---- dėl ne biržos išvestinių finansinių priemonių, pagrindinių sandorio šalių ir sandorių duomenų saugyklų [Europos rinkos infrastruktūros reglamentas – 2010/0250(COD)], nebūtų taikomos kitos atskaitomybės prievolės, be tų, kurios nurodytos minėtuose teisės aktuose.

   Nepažeidžiant pirmos pastraipos nuostatų, 1 dalyje nurodytais deleguotais teisės aktais gali būti nustatyta neprivaloma sistema, kad didmeninės energijos rinkos sandorių duomenys Agentūrai būtų galima teikti iš organizuotų rinkų ir prekybos suderinamumo ar informacijos sistemų.

3. Taikant 1 dalies nuostatas, nurodytą informaciją teikia:

   (a) rinkos dalyvis;

   (b) rinkos dalyvio vardu veikianti trečioji šalis;

   (c) organizuotos rinkos, prekybos suderinamumo ar informacijos sistema;

   (d) sandorių duomenų saugyklos, užregistruotos ar patvirtintos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) ---/---- [Europos rinkos infrastruktūros reglamentas – 2010/0250(COD)];

   (e) kompetentinga institucija, kuri gavo šią informaciją pagal Direktyvos 2004/39/EB 25 straipsnio 3 dalį arba Reglamento (EB) ---/---- [Europos rinkos infrastruktūros reglamentas – 2010/0250(COD)] 6 straipsnio 2 dalį.

4. Rinkos dalyviai teikia Agentūrai ir nacionalinėms reguliavimo institucijoms prekybai didmeninėse energijos rinkose stebėti skirtą informaciją, susijusią su elektros energijos ar gamtinių dujų gamybos, vartojimo, perdavimo ar laikymo infrastruktūros pajėgumu.

   Komisija pagal 15 straipsnį ir laikydamasi 16 bei 17 straipsnio sąlygų priima deleguotus teisės aktus, kuriuose nustatomas šios informacijos pateikimo laikas, forma ir turinys.

---

[20] OL L 145, 2004 4 30, p. 1.

8 straipsnis

Keitimasis Agentūros ir kitų įstaigų turima informacija

1. Agentūra parengia mechanizmus, skirtus pasidalyti jos pagal 6 straipsnio 1 dalį ir 7 straipsnį gaunama informacija su nacionalinėmis reguliavimo institucijomis, valstybių narių kompetentingomis finansų institucijomis, valstybių narių konkurencijos institucijomis ir kitomis susijusiomis institucijomis. Agentūra suteikia teisę naudotis 1 dalyje nurodytais mechanizmais tik įstaigoms, kurios turi reikiamas sistemas, kad Agentūra laikytųsi 9 straipsnio 1 dalies reikalavimų.

2. Sandorių duomenų saugyklos, užregistruotos ar patvirtintos pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) ---/---- [Europos rinkos infrastruktūros reglamentas – 2010/0250(COD)] Agentūrai pateikia visą savo surinktą informaciją apie didmeninius energetikos produktus.

   Kompetentingos finansų institucijos teikia Agentūrai ataskaitas apie sandorius dėl didmeninių energetikos produktų, gautas pagal Direktyvos 2004/39/EB 25 straipsnio 3 dalį arba Reglamento (EB) ---/---- [Europos rinkos infrastruktūros reglamentas – 2010/0250(COD)] 6 straipsnio 2 dalį.

9 straipsnį

Duomenų apsauga ir funkcinis patikimumas

1. Agentūra užtikrina pagal 7 straipsnį gaunamos informacijos konfidencialumą, vientisumą ir apsaugą. Agentūra imasi priemonių, kad jos sistemose laikoma informacija nebūtų naudojama ne pagal paskirtį.

   Kai reikia, Agentūra laikosi 2000 m. gruodžio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 45/2001 dėl asmenų apsaugos Bendrijos institucijoms ir įstaigoms tvarkant asmens duomenis ir laisvo tokių duomenų judėjimo[21].

   Agentūra nustato funkcinės rizikos šaltinius ir ją sumažina kurdama atitinkamas sistemas, kontrolę ir tvarką.

2. Agentūra gali nuspręsti viešai paskelbti dalį savo turimos informacijos, jei tai nėra neskelbtina komercinė informacija apie atskirus rinkos dalyvius ar atskirus sandorius.

10 straipsnis

Piktnaudžiavimo rinka draudimo įgyvendinimas

1. Nacionalinės reguliavimo institucijos užtikrina, kad būtų taikomi 3 ir 4 straipsniuose nustatyti draudimai.

---

[21] OL L 8 2001 1 12, p. 1.

Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad nacionalinės reguliavimo institucijos turėtų reikiamus tyrimo įgaliojimus šiai funkcijai atlikti. Šiais įgaliojimais naudojamasi proporcingai. Šiais įgaliojimais gali būti naudojamasi:

(a) tiesiogiai;

(b) bendradarbiaujant su kitomis institucijomis ar rinkos įmonėmis;

(c) pagal prašymą kompetentingomis teisminėms institucijoms.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti tyrimo įgaliojimai kartu suteikia teisę:

(a) Susipažinti su bet kuriuo susijusiu bet kokios formos dokumentu ir gauti jo kopiją;

(b) reikalauti informacijos iš bet kurio asmens, įskaitant tuos, kurie dalyvauja toliau perduodant nurodymus ar vykdant susijusias operacijas, taip pat iš jų viršininkų, ir, jei reikia, iškviesti ir apklausti tokį asmenį;

(c) vykdyti patikrinimus vietoje;

(d) reikalauti esamų telefonų skambučių ir esamo duomenų srauto įrašų;

(e) reikalauti nutraukti bet kokius veiksmus, kurie prieštarauja šiam reglamentui ar jo deleguotiems teisės aktams;

(f) reikalauti teismo įšaldyti ar laikinai areštuoti turtą;

(g) reikalauti laikinai uždrausti vykdyti profesinę veiklą.

3. Bet kuris asmuo, užsiimantis su didmeniniais energetikos produktais susijusiais sandoriais, kuris pagrįstai įtaria, kad sandoris gali pažeisti 3 ar 4 straipsnių nuostatas, nedelsdamas praneša apie tai nacionalinei reguliavimo institucijai.

Asmenys, profesionaliai užsiimantys su didmeniniais energetikos produktais susijusiais sandoriais, nustato ir palaiko veiksmingą tvarką ir procedūras, skirtas 3 ar 4 straipsnių nuostatų pažeidimams nustatyti.

11 straipsnis

Bendradarbiavimas Sąjungos lygmeniu

1. Agentūra užtikrina, kad nacionalinės reguliavimo institucijos koordinuotai vykdytų savo užduotis pagal šį reglamentą.

Nacionalinės reguliavimo institucijos bendradarbiauja su Agentūra ir tarpusavyje, kad vykdytų savo pareigas pagal šį reglamentą.

2. Nacionalinės reguliavimo institucijos kuo tiksliau informuoja Agentūrą, kai turi pagrįstų priežasčių įtarti, kad toje ar kitoje valstybėje narėje yra ar buvo vykdomi šio reglamento nuostatoms prieštaraujantys veiksmai.

Kai nacionalinė reguliavimo institucija įtaria, kad veiksmai, kurie turi poveikio didmeninėms energijos rinkoms ar didmeninių energetikos produktų kainoms toje valstybėje narėje, yra vykdomi kitoje valstybėje narėje, ji gali paprašyti Agentūros imtis priemonių pagal šio straipsnio 4 dalį.

3. Siekiant užtikrinti koordinuotą požiūrį į piktnaudžiavimą rinka didmeninėse energijos rinkose:

(a) nacionalinės reguliavimo institucijos informuoja savo valstybės narės kompetentingą finansų instituciją ir Agentūrą, jei turi pagrįstų priežasčių įtarti, kad didmeninėse energijos rinkose yra ar buvo vykdomi veiksmai, sudarantys piktnaudžiavimą rinka pagal Direktyvos 2003/6/EB ir kenkiantys finansinėms priemonėms pagal tos direktyvos 9 straipsnį;

(b) Agentūra informuoja EVPRI ir atitinkamą kompetentingą finansų instituciją, jei turi pagrįstų priežasčių įtarti, kad didmeninėse energijos rinkose yra ar buvo vykdomi veiksmai, sudarantys piktnaudžiavimą rinka pagal Direktyvos 2003/6/EB ir kenkiantys finansinėms priemonėms pagal tos direktyvos 9 straipsnį;

(c) kompetentinga valstybės narės finansų institucija informuoja EVPRI ir Agentūrą, jei turi pagrįstų priežasčių įtarti, kad kitos valstybės narės didmeninėse energijos rinkose yra ar buvo vykdomi veiksmai, pažeidžiantys 3 ir 4 straipsnių nuostatas.

4. Agentūra, siekdama atlikti savo funkcijas pagal šio straipsnio 1 dalį, kai ji įtaria, kad buvo pažeistos šio reglamento nuostatas, turi įgaliojimus:

(a) pareikalauti vienos ar kelių nacionalinių reguliavimo institucijų pateikti bet kokios informacijos, susijusios su įtariamu pažeidimu;

(b) pareikalauti vienos ar kelių nacionalinių reguliavimo institucijų pradėti įtariamo pažeidimo tyrimą ir imtis reikiamų veiksmų, kad pažeidimo nebebūtų;

(c) kai mano, kad galimas pažeidimas turi ar turėjo tarptautinį poveikį, sudaryti tyrimo grupę iš atitinkamų nacionalinių reguliavimo institucijų atstovų, kuri ištirtų, ar buvo pažeistos šio reglamento nuostatos ir kurioje valstybėje narėje tas pažeidimas įvyko; kai reikia, Agentūra gali paprašyti, kad tyrimo grupėje dalyvautų ir kompetentingos finansų institucijos ar kitų vienos arba kelių valstybių narių susijusių institucijų atstovų.

5. Nacionalinės reguliavimo institucijos vykdo Agentūros reikalavimą, pateiktą pagal šio straipsnio 4 dalies nuostatas.

Nacionalinės reguliavimo institucijos, gavusios reikalavimą pateikti informaciją pagal 4 dalies a punktą arba pradėti įtariamo pažeidimo tyrimą pagal 4 dalies b punktą, nedelsdamos imasi būtinų priemonių šiam reikalavimui vykdyti. Jei nacionalinė reguliavimo institucija negali iškart pateikti reikalaujamos informacijos, ji turi nedelsdama pranešti Agentūrai priežastis.

Nacionalinės reguliavimo institucijos dalyvauja pagal 4 dalies c punktą sudarytoje tyrimo grupėje, teikdamos visą būtiną pagalbą. Tyrimo grupę koordinuoja Agentūra.

6. Reglamento (EB) Nr. 713/2009 15 straipsnio 1 dalies paskutinis sakinys netaikomas Agentūrai vykdant užduotis pagal šį reglamentą.

12 straipsnis

Profesinė paslaptis

1. Visai pagal šį reglamentą gautai, apsikeistai ar persiųstai informacijai taikomos profesinės paslapties sąlygos, nustatytos šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalyse.

2. Profesinės paslapties prievolė taikoma:

   (a) Agentūrai dirbantiems ar dirbusiems asmenims;

   (b) auditoriams ir ekspertams, konsultuojantiems Agentūrą;

   (c) nacionalinei reguliavimo institucijai dirbantiems ar dirbusiems asmenims;

   (d) auditoriams ir ekspertams, konsultuojantiems nacionalinę reguliavimo instituciją, kurie gavo konfidencialią informaciją pagal šio reglamento nuostatas.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nurodytų asmenų vykdant savo pareigas gauta konfidenciali informacija negali būti atskleista jokiam kitam asmeniui ar institucijai, išskyrus suvestinės ar rinkinio pavidalu taip, kad nebūtų įmanoma atpažinti jokio atskiro rinkos dalyvio ar rinkos vietos, nepažeidžiant baudžiamosios teisės nustatytų atvejų, kitų šio reglamento nuostatų ar kitų atitinkamų Sąjungos teisės aktų nuostatų.

4. Nepažeidžiant baudžiamosios teisės nustatytų atvejų, Agentūra, nacionalinės reguliavimo institucijos, kompetentingos finansų institucijos, EVPRI, įstaigos arba fiziniai ar juridiniai asmenys, gaunantys konfidencialią informaciją pagal šį reglamentą, gali ja naudotis tik vykdydami savo pareigas ir atlikdami savo funkcijas. Kitos institucijos, įstaigos, fiziniai ar juridiniai asmenys gali naudotis šia informacija tais tikslais, kuriais ji jiems buvo pateikta, arba vykstant administracinės ar baudžiamosios teisės procesams, konkrečiai susijusiems su tų funkcijų vykdymu. Jei informaciją perduodanti Agentūra, nacionalinės reguliavimo institucijos, kompetentingos finansų institucijos, EVPRI, įstaigos ar fiziniai arba juridiniai asmenys sutinka, informaciją gaunanti institucija gali naudoti ją kitais tikslais.

13 straipsnis

Sankcijos

Valstybės narės nustato taisykles dėl sankcijų, taikomų už šio reglamento nuostatų pažeidimą, ir imasi visų būtinų priemonių užtikrinti, kad jos būtų įgyvendinamos. Numatytos sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios. Valstybės narės praneša apie šias

nuostatas Komisijai ne vėliau kaip[22]. ir nedelsdamos po to informuoja apie bet kokius su jomis susijusius pakeitimus.

14 straipsnis

Santykiai su trečiosiomis šalimis

Nepažeisdama Sąjungos institucijų kompetencijos, įskaitant Europos išorės veiksmų tarnybą, Agentūra gali užmegzti ryšius su trečiųjų šalių priežiūros institucijomis. Jis gali sudaryti administracinius susitarimus su tarptautinėmis organizacijomis ir trečiųjų šalių administracijomis.

15 straipsnis

Delegavimas

1. Įgaliojimai priimti 5 ir 7 straipsniuose nurodytus deleguotus teisės aktus Komisijai suteikiami neribotam laikotarpiui.

2. Priėmusi deleguotą teisės aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša apie tai Europos Parlamentui ir Tarybai.

3. Įgaliojimai priimti deleguotus teisės aktus Komisijai suteikiami 16 ir 17 straipsniuose nustatytomis sąlygomis.

16 straipsnis

Delegavimo atšaukimas

1. 5 ir 7 straipsniuose nurodytų įgaliojimų delegavimą Europos Parlamentas ir Taryba gali bet kada atšaukti.

2. Institucija, pradėjusi vidaus procedūrą, skirtą nuspręsti, ar atšaukti įgaliojimų delegavimą, informuoja kitą instituciją ir Komisiją prieš pakankamą laiką iki priimant galutinį sprendimą, nurodydama deleguotus įgaliojimus, kurie gali būti atšaukti, ir galimas atšaukimo priežastis.

3. Priėmus sprendimą dėl atšaukimo, tame sprendime nurodyti įgaliojimai nustoja būti deleguojami. Jis įsigalioja iškart arba ten nurodytą vėlesnę datą. Tai neturi poveikio jau įsigaliojusių deleguotų teisės aktų galiojimui. Sprendimas skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

[22] OL įrašyti datą, vieneriais metais vėlesnę už šio reglamento priėmimo datą.

17 straipsnis

Prieštaravimai dėl deleguotų teisės aktų

1. Europos Parlamentas ir Taryba gali paprieštarauti dėl deleguoto teisės akto per du mėnesius nuo pranešimo dienos. Europos Parlamento ir Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas vienu mėnesiu.

2. Jei, pasibaigus tam laikotarpiui, nei Europos Parlamentas, nei Taryba neprieštaravo dėl deleguoto teisės akto, jis skelbiamas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir įsigalioja jame nurodytą datą. Deleguotas teisės aktas gali būti paskelbtas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje ir įsigalioti prieš pasibaigiant tam laikotarpiui, jei Europos Parlamentas ir Taryba abu informavo Komisiją apie savo ketinimą neteikti prieštaravimų.

3. Jei Europos Parlamentas ir Taryba prieštarauja dėl deleguoto teisės akto, jis neįsigalioja. Prieštaravimą pateikusi institucija nurodo prieštaravimo dėl deleguoto teisės akto motyvus.

18 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje […]

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas	*Pirmininkas*
[...]	*[...]*

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO PAŽYMA

6. PASIŪLYMO / INICIATYVOS STRUKTŪRA

6.1. Pasiūlymo / Iniciatyvos pavadinimas

Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. xxx dėl energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo

6.2. Atitinkama (-os) politikos sritis (-ys) VGV ir VGB sistemoje[23]

Politikos sritis: energetika

Veikla: energijos vidaus rinka

6.3. Pasiūlymo / Iniciatyvos pobūdis

☒ Pasiūlymas / iniciatyva susijęs (-usi) su **nauja priemone**

☐ Pasiūlymas / iniciatyva susijęs (-usi) **su nauja priemone po bandomojo projekto / parengiamosios priemonės**[24]

☐ Pasiūlymas / iniciatyva susijęs (-usi) **su esamos priemonės pratęsimu**

☐ Pasiūlymas / iniciatyva susijęs (-usi) **su priemone, perorientuota į naują priemonę**

6.4. Tikslai

6.4.1. Pasiūlyme / Iniciatyvoje nurodytas (-i) Komisijos daugiametis (-čiai) strateginis (-iai) tikslas (-ai)

Stiprių, likvidžių ir integruotų energijos rinkų suformavimas atitinka strategiją „Europa 2020“, kuria Europoje siekiama pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo. Šis tikslas, bet kitų dalykų, reikalauja „gerai sujungtų rinkų, kuriose konkurencija ir vartotojai skatina augimą ir inovacijas“[25]. Tinkamos sistemos Europos prekybos energija rinkos vientisumui ir skaidrumui sukūrimas paskatins norimą rinkos integraciją ir parems visiems rūpimus Europos politikos tikslus.

6.4.2. Konkretus (-ūs) tikslas (-ai) ir atitinkama VGV / VGB veikla

Tikimasi, kad ACER veiksmingai aptiks netinkamą su įvairiais produktais susijusio ir tarptautinio pobūdžio elgesį didmeninėse energijos rinkose ir užkirs tam kelią. Be to, tikimasi, kad jos veiksmai turės atgrasomo poveikio rinkos iškraipymams.

---

23 VGV – veikla grindžiamas valdymas, VGB – veikla grindžiamas biudžeto sudarymas.

24 Kaip nurodyta Finansinio reglamento 49 straipsnio 6 dalies a arba b punktuose.

25 2010 m. kovos 3 d. COM(2010) 2020: „Europa 2020 – pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“, p. 19.

6.4.3. Numatomas (-i) rezultatas (-ai) ir poveikis

Nurodyti poveikį, kurį pasiūlymas / iniciatyva turėtų tiksliniams gavėjams / grupėms.

Reguliarus didmeninių energijos rinkų stebėjimas laiku, įskaitant informaciją apie didmeninius sandorius ir energetinių išteklių naudojimą (detalizuoti gamybos duomenys, prastovos, srautų duomenys, laikymo veikla ir kt.), suteiks ACER galimybę veiksmingai aptikti ir pašalinti piktnaudžiavimą rinka. Tai suteiks pasitikėjimo rinkos dalyviams ir padidins bendrą tikėjimą tinkamu rinkų veikimu. Be to, rizikos priedų sumažėjimas turėtų sumažinti energijos kainas visiems jos vartotojams.

6.4.4. Rezultatų ir poveikio rodikliai

Nurodyti pasiūlymo / iniciatyvos įgyvendinimo vertinimo rodiklius.

- Sandorių, apie kuriuos renkami duomenys ir kurie stebimi, skaičius - Aptiktų pažeidimų skaičius - Pirkimo ir pardavimo kainų skirtumų laikui bėgant parengimas (kaip rinkos rizikos priedo orientyras)

6.5. Pasiūlymo / Iniciatyvos pagrindas

6.5.1. Trumpalaikis (-iai) ir ilgalaikis (-iai) poreikis (-iai)

Reglamento dėl energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo (REMIT) tikslas – sukurti veiksmingą ir efektyvią sistemą, kuri užtikrintų, kad Europos prekybos energija rinkos veiktų tinkamai, t. y. kad jų rezultatų neiškraipytų piktnaudžiavimo rinka veiksmai ir kad tie rezultatai atitiktų rinkos pagrindus. Pagrindinis šios sistemos elementas yra rinkos priežiūros funkcijos Europos lygiu įsteigimas. Šią funkciją vykdys neseniai įkurta Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra[26] (ACER). Kad galėtų pasiekti savo tikslus, ACER turės įsteigti specialų padalinį, sudarytą iš specialistų, turinčių didelę patirti tiek energijos, tiek prekybos finansų rinkose. Ji taip pat turės parengti IT infrastruktūrą, galinčią apdoroti didelį kiekį duomenų ir naudoti specializuotą programinę įrangą, skirtą automatiniam duomenų analizavimui.

6.5.2. Papildoma ES dalyvavimo nauda

Reguliarus didmeninių sandorių stebėjimas kartu su pagrindine rinkos informacija yra esminė funkcija prekybos energija rinkų vientisumui ir reguliavimo skaidrumui užtikrinti. Kadangi prekybos elektros energija ir dujomis rinkos yra glaudžiai susijusios, bet koks vienoje rinkoje vykstantis manipuliavimas automatiškai turi poveikį kitai rinkai. Kadangi šiomis prekėmis ir jų išvestiniais produktais dažnai prekiaujama skirtingose valstybėse narėse

[26] 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 713/2009, įsteigiantis Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą, OL 52 tomas, 2009 m. rugpjūčio 14 d.

skirtingais prekybos kanalais, bet koks manipuliavimas, apimantis skirtingus prekių sandorius ir (arba) platformas gali būti veiksmingai aptiktas tik tuomet, jei stebėjimas organizuojamas centralizuotai. Šios iniciatyvos poveikio įvertinimas parodė, kad centralizuoto stebėjimo funkciją atliks ne rinka, bet ją geriausia organizuoti Europos lygmeniu, patikint esamai energetikos pakraipos Agentūrai. Rinkos priežiūros funkcijos priskyrimas ACER leistų panaudoti neįkainojamą jos darbuotojų patirtį ir veikti mažiausiomis įmanomomis išlaidomis, paskirstant kai kurias jau priskirtas iš biudžeto perteklines ACER išlaidas.

6.5.3. Panašios patirties išvados

Panašios patirties neturima.

6.5.4. Suderinamumas ir galima sąveika su kitomis atitinkamomis priemonėmis

Netinkamą elgseną rinkoje draudžiančios taisyklės dera su panašiomis taisyklėmis, taikomomis finansiniame reglamente, ypač Piktnaudžiavimo rinka direktyvoje. Be to, pasiūlyme bus nustatyta tikra Europos lygmens didmeninių energetikos sandorių stebėjimo funkcija.

6.6. Trukmė ir finansinis poveikis

☒ Pasiūlymas / iniciatyva yra **neribotos trukmės**

Finansinis iniciatyvos poveikis 2012 m. ir 2013 m. pareikalaus papildomų lėšų, nei yra numatyta pagal esamą daugiametį finansinį programavimą.

6.7. Numatytas (-i) valdymo būdas (-ai) [27]

Išteklius valdys Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra.

[27] Išsamią informaciją apie valdymo metodus ir nuorodas į Finansinį reglamentą galima rasti svetainėje „BudgWeb“ http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

7. VALDYMO PRIEMONĖS

7.1. Priežiūros ir atskaitomybės nuostatos

Nurodyti šių nuostatų taikymo dažnumą ir sąlygas.

ACER reguliariai teikia ataskaitas Komisijai apie savo veiklą didmeninių sandorių stebėjimo srityje, apie savo nustatytą piktnaudžiavimą rinka ir vykdymo priežiūros institucijų atliktų tyrimų rezultatus.

7.2. Valdymo ir kontrolės sistema

7.2.1. Nustatyta rizika

Netinkamo duomenų tvarkymo rizika.

7.2.2. Numatoma (-os) kontrolė priemonė (-ės)

Teisiniame pasiūlyme yra keletas duomenų apsaugos ir funkcinės atsakomybės priemonių. Papildomos kontrolės priemonės taip pat numatytos ACER administravimo taisyklėse. Taip pat žr. 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 713/2009, įsteigiančio Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą, 34 straipsnį.

7.3. Sukčiavimo ir pažeidimų prevencijos priemonės

Nurodyti esamas arba būsimas prevencijos ir apsaugos priemones.

Agentūrai patikėtų lėšų valdymas vykdomas kontroliuojant Audito Rūmams (21 straipsnis), Europos Parlamentui (21 straipsnis) ir Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (23 straipsnis).

8. NUMATOMAS PASIŪLYMO / INICIATYVOS FINANSINIS POVEIKIS

8.1. Susijusi (-ios) daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija (-os) ir biudžeto išlaidų eilutė (-ės)

- Esamos išlaidų biudžeto eilutės

Pagal daugiametės finansinės programos kategorijas ir biudžeto eilutes.

Daugiametės finansinės programos kategorija	Biudžeto eilutė	Išlaidų rūšis	Įnašas			
	Numeris [Aprašas……..…….]	DIF/NDIF (28)	iš ELPA[29] šalių	iš šalių kandidačių 30	iš trečiųjų šalių	pagal Finansinio reglamento 18 straipsnio 1 dalies aa punktą
1 A	32.04.10. – Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra	DIF	TAIP	NE	NE	TAIP

28 DIF – diferencijuotieji asignavimai / NDIF – nediferencijuotieji asignavimai.

29 ELPA – Europos laisvosios prekybos asociacija.

30 Šalių kandidačių ir prireikus Vakarų Balkanų galimų šalių kandidačių.

8.2. Numatomas poveikis išlaidoms

8.2.1. Numatomo poveikio išlaidoms suvestinė

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

Daugiametės finansinės programos išlaidų kategorija	Numeris	[Kategorija …1 A ……...……]

ACER (Agentūra)			**2012 m.**	**2013 m.**			...įterpti tiek metų, kiek reikia poveikio trukmei perteikti(žr. 1.6 punktą)			**IŠ VISO**
•asignavimai										
Įranga	Įsipareigojimai / Mokėjimai	(1)	0,985	0,100						
Veiklos išlaidos	Įsipareigojimai / Mokėjimai	(2)	0,050	0,100						
Išlaidos komandiruotėms, vykdant naujas užduotis	Įsipareigojimai / Mokėjimai	(3)	0,015	0,090						
Žmogiškieji ištekliai	Įsipareigojimai / Mokėjimai	(4)	0,265	1,323						

mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

		2012 m.	**2013 m.**			...įterpti tiek metų, kiek reikia poveikio trukmei perteikti (žr. 1.6 punktą)			**IŠ VISO**
IŠ VISO asignavimų pagal daugiametės finansinės programos išlaidų **1 KATEGORIJĄ**	Įsipareigojimai	1,315	1,613						
	Mokėjimai	1,315	1,613						

8.2.2. Numatomas poveikis ACER asignavimams

– Pagal pasiūlymą / iniciatyvą asignavimai turi būti naudojami taip:

Įranga

Remiantis skaičiavimais, programinės įrangos struktūros sukūrimo etapas galėtų kainuoti maždaug 500 000 EUR, be jokių duomenų integravimo. Licencijų mokestis, įskaitant „Oracle“ duomenų bazę, ETL programinė įranga ir specializuotas ekranas tolesniam duomenų apdorojimui galėtų siekti 50 000 EUR. Aparatinei įrangai pradiniu vertinimu turėtų būti numatyta iš pradžių skirti 15 000 EUR.

Be minėtų 565 000 EUR, turėtų būti pasirūpinta duomenų srautu iš kiekvieno duomenų teikėjo į duomenų bazę. Kiekvienos naujos (sudėtingos) lentelės sukūrimas duomenims importuoti iš teikėjo yra brangus ir sudaro 1 500 EUR už lentelę. Darant prielaidą, kad duomenų teikėjų bus 200 (20 prekybos platformų ir 180 tiesiogiai ataskaitas teikiančių prekiautojų visoje Europoje) ir kiekvienam duomenų teikėjui jo http/ftp serveryje reikės po vieną lentelę, būtini papildomi 300 000 EUR. Kartu tai sudaro (565 000 EUR + 300 000 EUR) 865 000 EUR. Pradinio programinės įrangos kūrimo ir įdiegtų lentelių kokybės patikrinimo ir testavimo išlaidos pagal Komisijos standartus sudaro 15 % priedą prie minėtų išlaidų (be aparatinės įrangos ir licencijų mokesčių). Viskas kartu sudaro 985 000 EUR.

Metinės išlaidos duomenų bazės palaikymui ir tobulinimui greičiausiai sieks 100 000 EUR. Šią sumą galima padalyti taip: darant prielaidą, kad kelerius metus reikės įtraukti po maždaug 30 naujų duomenų teikėjų, išlaidos tam būtų 30 x 1 500 EUR = 45 000 EUR. Programinės įrangos licencijos galėtų siekti 25 000 EUR, atsižvelgiant į poreikius, aparatinės įrangos techninės profilaktikos išlaidos – 5 000 EUR, o programinės įrango naujiniai – 25 000 EUR.

Veiklos sąnaudos

Prireiks papildomo biudžeto susitikimų ir tyrimų išlaidoms padengti, be to – vertimui, skelbimui ir viešiesiems ryšiams. Remiantis išankstiniais skaičiavimais, šios veiklos sąnaudos pirmaisiais metais sudarys 50 000 EUR, antraisiais – 100 000 EUR, o nuo trečiųjų metų – 300 000 EUR, darant prielaidą, kad pirmaisiais metais nebus užsakomi tyrimai.

Su komandiruotėmis susijusios išlaidos

Kad galėtų vykdyti savo užduotis, grupė turės organizuoti komandiruočių transportą ir dengti apgyvendinimo išlaidas. Komandiruočių išlaidų biudžetas vertinamas 0,113 mln. EUR per metus, kai papildoma grupė pradės dirbti visu pajėgumu. Šie skaičiai paremti ENER GD tikrosiomis vidutinėmis komandiruočių išlaidomis.

Išlaidos personalui

Be pačios duomenų bazės ir jos kūrimo, o tam reikės išorės specialistų, absoliučiai būtinas personalas sistemos veiklai palaikyti ir prižiūrėti, surinktiems duomenims tvirtinti, analizuoti, ataskaitoms rengti, vadovauti tyrimo grupėse sudaro 15 papildomų darbuotojų. Jie paskirstomi taip:

Veiklos palaikymas ir priežiūra, be kitų dalykų, aprėpia sutarčių su duomenų teikėjais ir rengėjais tvarkymą (finansinį ir sutartinį), techninių specifikacijų rengimą, aplinkos tikrinimą,

vartotojų valdymą ir pagalbą jiems bei kt. Grupei būtinai paramai teikti reikalingi du asmenys. Surinktų duomenų tvirtinimas yra dar viena esminė užduotis ir jai būtini ne mažiau kaip trys asmenys, atsižvelgiant į duomenų teikėjų skaičių (200 teikėjų, duomenis teikiančių kas valandą ar kasdien). Duomenims analizuoti prireiks ne mažiau kaip šešių asmenų. Ataskaitoms, byloms stebėjimo tarybai rengti, vadovauti tyrimo grupėms reikės trijų asmenų. Vienas darbuotojas turės vadovauti stebėjimo grupei.

Kai papildoma grupė pradės dirbti visu pajėgumu, metinės išlaidos personalui vertinamos 1,59 mln. EUR, imant Europos Komisijos personalo išlaidų vidurkį, t. y. 0,127 mln. EUR per metus, įskaitant išlaidas, susijusias su pastatais, ir atitinkamas administracines išlaidas (pašto mokesčiai, telekomunikacijos ir t. t.).

Išlaidos personalui padengs įdarbinimo išlaidas nuo 2012 m. Išlaidų personalui skaičiavimas grindžiamas šiuo įdarbinimo planu:

	Įdarbinimas	ACER darbuotojai – laikinieji tarnautojai	Išorės personalas – SNE iš NRI
2012 m. pirmasis pusmetis	0		0
2012 m. antrasis pusmetis	+5	3	2
2013 m. pirmasis pusmetis	+5	6	4
2013 m. antrasis pusmetis	+5	9	6

Skaičiuojant buvo daroma prielaida, kad 60 % papildomų žmogiškųjų išteklių sudarys laikinieji tarnautojai (127 000 EUR per metus), o 40 % – nacionaliniai ekspertai (74 000 EUR per metus). Tokia sudėtis atitinka naudojimąsi energetikos reguliavimo institucijų, turinčių žinių apie dabartinę energijos rinkos padėtį, patirtimi ir ekspertų, įgijusių specialių žinių didmeninės prekybos prekėmis ir (arba) išvestiniais produktais srityje, patirtimi. Tokių ekspertų mažiau tikėtina rasti NRI, todėl jie turėtų būti įdarbinti kaip laikinieji tarnautojai.

	2012 m.	**2013** m.			...įterpti tiek metų, kiek reikia poveikio trukmei perteikti (žr. 1.6 punktą)		
• Etatų plano pareigybės (pareigūnai ir laikinieji darbuotojai)							
ACER laikinieji tarnautojai	0,191	0,952					
• Išorės personalas (visos darbo dienos ekvivalentas) [31]							
ACER priskirti SNE	0,074	0,370					
IŠ VISO	0,265	1,323					

[31] S – sutartininkas; AĮD – per agentūrą įdarbintas darbuotojas („Intérimaire“); JED – „Jeune Expert en Délégation“ (jaunesnysis ekspertas delegacijoje); VD – vietinis darbuotojas; SNE – deleguotasis nacionalinis ekspertas.

Agentūra paprašys papildomų darbuotojų pagal atitinkamų metų biudžeto projekto procedūrą, pateikdama MASPP ir biudžeto finansinę pažymą.

8.2.3. Suderinamumas su dabartine daugiamete finansine programa

– ☒ Pasiūlymas / Iniciatyva atitinka esamą finansinį programavimą.

8.2.4. Trečiųjų šalių finansinis įnašas

– Pasiūlyme / Iniciatyvoje bendras su trečiosiomis šalimis finansavimas nenumatytas

– Pasiūlyme / Iniciatyvoje numatytas bendrasis finansavimas apskaičiuojamas taip:

Asignavimai mln. EUR (tūkstantųjų tikslumu)

	N metai	**N+1** metai	**N+2** metai	**N+3** metai	...įterpti tiek metų, kiek reikia poveikio trukmei perteikti (žr. 1.6 punktą)			Iš viso
Nurodyti bendrai finansuojančią įstaigą								
IŠ VISO bendrai finansuojamų asignavimų								

8.3. Numatomas poveikis pajamoms

– ☒Pasiūlymas / Iniciatyva neturi finansinio poveikio pajamoms.